

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1977/2020
04.11.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ..., чији је пуномоћник Бранислав Станић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Нинослав Комлушки, адвокат из ..., ради накнаде трошкова издржавања, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2449/19 од 16.10.2019. године, у седници одржаној дана 04.11.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизији тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2449/19 од 16.10.2019. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зрењанину П 1006/17 од 29.03.2019. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован примарни тужбени захтев којим је тужиља тражила да јој тужена исплати износ од 10.241,51 аустралијских долара са домицилном каматом од 09.04.2010. године до исплате на име накнаде за издржавање дато по раскинутом уговору о доживотном издржавању који је био закључен међу странкама, те укупно 9.728,33 аустралијска долара у динарској противвредности по курсу на дан исплате са каматама од доспелости четири појединачна износа који у збиру дају овај напред наведени а представљају трошкове везане за организовање путовања тужене у ... те 16.000,00 динара са законском затезном каматом од 02.08.2008. године који је трошак везан за састав уговора о доживотном издржавању, ближе одређено у изреци. Одбијен је евентуални тужбени захтев који се од примарног разликује само у толико што је износ који се враћа, а односи се на дато издржавање исказан у еврима (5.742,50 евра) с`тим што је исплата тражена у динарској противвредности по курсу на дан исплате, а камата је тражена по стопи Централне банке Европске уније такође од 09.04.2010. године до исплате. Ставом другим изреке, тужиља је обавезана да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 140.250,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2449/19 од 16.10.2019. године (по одржаној главној расправи) ставом првим изреке, првостепена пресуда је преиначена у делу којим је одлучено о враћању износа који је тужиља исплатила туженој на име обавезе издржавања по раскинутом уговору о доживотном издржавању тако што је

делимично усвојен тужбени захтев и обавезана тужена да тужиљи исплати износ од 7.057,72 аустралијска долара са домицилном каматом од 09.04.2010. године до исплате у динарској противвредности по курсу на дан исплате, док је у преосталом побиијеном одбијајућем делу за разлику до динарске противвредности 10.241,52 аустралијска долара побиијана пресуда потврђена. Ставом другим изреке, потврђена је првостепена пресуда у преосталом одбијајућем делу захтева за исплату трошкова састава уговора 16.000,00 динара са законском затезном каматом од 02.08.2008. године, као и захтев за исплату 1.235 аустралијских долара са домицилном каматом од 20.04.2010. године до исплате, 5.000 аустралијских долара са домицилном каматом од 18.03.2010. године до исплате, 1.420 аустралијских долара са домицилном каматом од 11.03.2009. године до исплате и 2.073,33 аустралијска долара са домицилном каматом од 02.08.2010. године све у динарској противвредности на дан исплате. Ставом трећим изреке, првостепена пресуда је укинута у погледу евентуалног тужбеног захтева за исплату износа од 5.742,50 евра. Ставом четвртим изреке, одбијен је компензациони приговор тужене. Ставом петим изреке, преиначено је решење о трошковима садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, тако што је обавезана тужена да тужиљи накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 197.982,75 динара и 65.702, 00 динара на име трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права и због битне повреде одредаба парничног поступка.

Испитујући побиијену пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности. Неосновани су ревизијски наводи да је другостепени суд учинио битну повреду из члана 374. став 1. у вези члана 8. ЗПП јер је другостепени суд чињенично стање утврдио на основу доказа изведених на главној расправи.

Према утврђеном чињеничном стању, у поступку (у расправи пред другостепеним судом) утврђено је да су тужиља и тужена сестре и да обе имају преко ... година. Тужиља живи у ... где су и њени ћерка и зет, а тужена живи сама у ..., нема пензију нити сталне и довољне изворе прихода због чега су оне закључиле уговор о доживотном издржавању који је оверен 31.07.2008. године. Према одредбама тог уговора обавеза тужиље је била да из ... шаље новац туженој и тиме је доживотно издржава, а за узврат тужена јој за случај смрти оставља своју непокретност у Обавеза тужиље је да шаље 150 евра месечно, али да то чини тромесечно по 450 евра. Заједница живота није уговорена, већ је предвиђено да се потребна нега и старање за случај болести тужене остварује преко трећег лица. Тужиља је своју обавезу извршавала и из ... је туженој достављен новац преко Western uniona уплатама у аустралијским доларима и исплатама туженој у динарској противвредности. У септембру 2010. године из ... су допутовали ћерка и зет тужиље са намером да поведу тужену у ..., па су за њу купили авионску карту, уплатили потребне гаранције и обезбедили визе, за шта су имали значајне трошкове. Тужена није схватила да одлазак у ... треба да буде коначан и трајан и да се у Србију више неће враћати. Дошло је до неспоразума и она није хтела да путује јер је била спремна само на одлазак у посету

сестри у ..., после чега би се вратила, што тужилачка страна није прихватила вршећи припреме за коначан одлазак тужене у Због тога је дошло до престанка уплата (тужилја је престала да јој шаље новац за издржавање) па је тужена поднела тужбу за раскид уговора због неиспуњења и пресудом Основног суда у Зрењанину П 2044/11 од 15.04.2014. године уговор о доживотном издржавању је раскинут, а првостепена пресуда је потврђена пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1667/15 од 25.08.2015. године. Противтужба коју је поднела тужена у том поступку (а овде тужилја) је издвојен, па је тако формиран овај предмет којим се тражи враћање датог поводом издржавања по уговору као и накнада трошкова учињених поводом путовања тужене у ..., те 16.000,00 динара плаћених на име састава уговора о доживотном издржавању. Утврђено је да је новац уплаћиван у ... лично туженој, а да је она потписивала пријем новца и у свакој уплатници је јасно наведен датум уплате и износ у ... доларима. Тужена је потврдила да је новац примила, али да нема евиденцију колико је то новца укупно. Новац је слат као уговорна обавеза тужилје да туженој обезбеди новац за издржавање и није од значаја које лице је обавило административну уплату јер је уплата вршена за рачун тужилје и у испуњавању њене обавезе према туженој. Утврђено је да је за закључење уговора тужилја платила по признаници 16.000,00 динара на дан 01.08.2008. године као и по признаницама о слању новца туженој из ... (од 27.08.2007, 27.10.2007, 05.11.2007, 29.01.2008, 16.04.2008, 01.07.2008. и 10.03.2008. године) па је у периоду од 27.08.2007. године до 08.04.2010. године, укупно послато 10.241,51 аустралијски долар. Утврђено је да је на име испуњења уговора тужена примила 7.057,72 аустралијска долара.

Код овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио примарни и евентуални тужбени захтев за исплату на име накнаде за издржавање дато по раскинутом уговору о доживотном издржавању, трошкове везане за организовање путовања тужене у ... и трошак за састав уговора о доживотном издржавању, применом правила о терету доказивања из члана 231. став 2. Закона о парничном поступку, закључивши да тужилја није доставили доказе, нити предложили извођење доказа из којих би на несумњив начин произилазила основаност тужбеног захтева.

Другостепени суд је заузео супротно правно становиште преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужилје за исплату износа од 7.057,72 аустралијска долара, налазећи да је на име испуњења уговора тужена примила тај износ, па је у обавези да га врати са каматом од 09.04.2010. године (датум последње уплате), док је у преосталом побијеном одбијајућем делу за разлику до динарске противвредности 10.241,52 аустралијска долара побијену пресуду потврдио и одбио компензациони приговор.

Врховни касациони суд прихвата правно становиште другостепеног суда.

Неосновано је ревизијско указивање на погрешну примену материјалног права.

Без утицаја су ревизијски наводи тужене којима се истиче да је тужилја скривила раскид предметног уговора о доживотном издржавању, у ситуацији када је овај уговор раскинут правноснажном пресудом. Када суд изрекне раскид уговора неспорно је да даваоцу издржавања припада накнада за пружена давања и услуге (члан 201. став 2. ЗОН) што би у конкретном случају био новчани износ који је тужена примила на име издржавања, а тужилја је приложила конкретне доказе - уплатнице на

бази којих се поуздано утврђује новчани износ који је тужиља послала туженој на име издржавања.

С`тим у вези неосновано је ревизијско оспоравање побијене одлуке јер право на правичну накнаду у случају раскида уговора о доживотном издржавању, претпоставља да је до раскида дошло због кривице једне стране (члан 201. став 3. ЗОН). У том смислу тужиља има право на ову врсту накнаде имајући у виду да је у поступку који је претходио доношењу ове одлуке свој захтев засновала и поткрепила доказима који говоре у прилог томе да разлог за раскид уговора лежи на страни примаоца издржавања, а имајући у виду изричиту одредбу закона за ову врсту накнаде. Код таквог стања ствари и с`обзиром да питање кривице за поремећај односа уговорних страна није било спорно правилна је одлука другостепеног суда.

Због свега наведеног и према схватању Врховног касационог суда евентуално другачија одлука о захтеву тужиље била би у супротности са одредбом члана 12. Закона о облигационим односима- ЗОО (начело савесности и поштења) и чланом 13. ЗОО (забрани злоупотребе права).

Правилно другостепени суд закључује да тужена није доказала основаност и висину свог потраживања истакнутог као компензациони приговор. За своју одлуку дао је разлоге које у свему као правилне и потпуне прихвата и Врховни касациони суд.

Правилно је донета одлука о трошковима поступка на основу члана 153. став 1., 154. став 2. и 163. став 1-4. ЗПП.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић